

Rupem tăcerea despre violența sexuală

Apel la Acțiune

E timpul pentru acțiune! E timpul să facem pasul de la tăcere la politici pentru siguranța femeilor!

În România, aproximativ 4 femei din 20 sunt victime ale unei agresiuni sexuale pe parcursul vieții. Un studiu recent al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene arată că 6% din femeile din România au fost hărțuite verbal sau sexual, atinse în zonele intime neconsensuale, urmărite sau, mai grav, violate sau exploatate sexual. Aceleași statistici arată că numai 5% dintre atacurile violente asupra femeilor sunt raportate la Poliție în timp ce, dintre cazurile raportate, mai puțin de 1% sunt rezolvate printr-o sentință de condamnare definitivă. Așadar, dincolo de cifre, realitatea este mult mai dură, iar adesea, victimele se confruntă cu un sentiment acut al neputinței.

Poveștile victimelor rămân nespuse, învăluite în tăcere și rușine, deși agresorii ar trebui să fie cei pedepsiți. Chiar dacă numărul victimelor violenței sexuale este șocant, totuși, statisticile nu acoperă întreaga dramă a violenței sexuale. Aceste date nu pot cuprinde rănilor fizice, emoționale și psihologice pe care o victimă le poartă cu ea pe viață, nu reflectă teama paralizantă din timpul și după atac, nici neputința victimelor față în față cu autorități care, de multe ori, le pun sub semnul întrebării mărturiile și le plimbă într-un circuit instituțional fără sfârșit.

Această stare de fapt trebuie să se schimbe, iar statul român trebuie să adreseze cu seriozitate și resurse adecvate violența sexuală pentru a-și îndeplini obligațiile pe care le datorează cetățenilor. De asemenea, un plan de acțiuni

concrete privind violența sexuală trebuie cât mai curând dezvoltat și implementat pentru ca autoritățile române să facă dovada credibilității față de angajamentele pe care și le-au asumat la nivel internațional prin semnarea unor documente fundamentale precum: Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Asupra Femeilor (ONU); Convenția privind Prevenirea și Combaterea Violenței Asupra Femeilor și a Violenței Domestice (Convenția de la Istanbul), precum și pentru a îndeplini standardele stabilite de Uniunea Europeană referitoare la asistența oferită victimelor violenței de gen, promovarea egalității de gen și a non-discriminării pe criteriul sexului (Strategia Uniunii Europene pentru Egalitate Între Femei și Bărbați, directivele Uniunii Europene privind Non-discriminarea și Promovarea Egalității de Șanse între Femei și Bărbați - Carta Femeilor 2010; Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene) precum și măsurile legate de asigurarea protecției și a siguranței victimelor infracțiunilor (Directiva 2012/29/UE).

La mai puțin de un an de activitate, rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală”, formată din 15 ONG-uri care promovează egalitatea de gen și acționează împotriva violenței asupra femeilor, a avut deja o serie de demersuri publice încercând să atragă atenția asupra fenomenului și a lipsurilor din sistem, dar și să ofere ajutor efectiv unor victime. Am reușit să rupem tăcerea, iar acum invităm instituțiile statului la acțiune alături de ONGuri! Dar mai sunt multe de făcut și asta nu se poate întâmpla fără sprijinul autorităților. ONG-urile pot fi cel mult complementare statului, dar nu pot substitui atribuțiile acestuia, cu atât mai mult cu cât vine vorba despre gestionarea violenței – atribut asupra căruia statul are monopol.

Un rol important în combaterea fenomenului îl avem și fiecare dintre noi în calitate de cetățeni. Ca societate, avem tendința de a pune sub semnul întrebării mărturiile victimelor, atitudine ce nu face altceva decât să scuze faptele agresorilor. Până când rușinea, vina și jena nu vor sta de partea agresorilor, nu vom fi capabili să stopăm violența sexuală.

Acțiuni prioritare:

- ▶ **Ratificarea Convenției de la Istanbul** și armonizarea legislației din România cu prevederile convenției pentru a asigura prevenire, protecție și servicii specializate pentru toate formele de violență împotriva femeilor, inclusiv a violenței sexuale asupra femeilor.
- ▶ **Înființarea unor centre de criză pentru situații de viol**, care să funcționeze ca servicii integrate, conform Articolului 25 din Convenția de la Istanbul. În aceste centre victimele să beneficieze de asistență medicală, de asistență psihologică și de recoltarea probelor medico-legale, de informare și consiliere juridică într-o singură unitate, unitate care să funcționeze la nivelul spitalelor. Înființarea unor astfel de centre ar reduce din eforturile financiare și psihologice ale victimei și ar evita victimizarea secundară. În momentul de față, o victimă e nevoită să suporte cheltuieli din propriul buzunar iar în circuitul instituțional e nevoită să relateze în mod repetat ceea ce i s-a întâmplat, unui număr de până la 9 persoane diferite. Să rupem tăcerea despre violența sexuală înseamnă și să oferim asistență victimelor.
- ▶ Introducerea unor **măsuri de protecție cum ar fi ordinul de protecție sau de restricție** pentru toate formele de violență împotriva femeilor, inclusive pentru cazuri de violență sexuală conform Articolului 53 din Convenția de la Istanbul
- ▶ **Furnizarea de servicii de asistență să nu fie condiționată de depunerea unei plângeri penale**, conform Directivei 2012/29/UE privind victimele unor infracțiuni.
- ▶ **Introducerea de protocoale de lucru** pentru cazurile de violență sexuală în cadrul instituțiilor care interacționează cu victimele (ex. poliție) care să prevadă în mod expres evitarea atitudinilor și acțiunilor care conduc la victimizare secundară (ex. blamarea victimei, expunerea victimei la noi contacte cu agresorul etc.)
- ▶ **Formarea adecvată a specialiștilor** care interacționează cu victimele astfel încât intervenția de orice natură – a organelor de ancheta penală, a medicilor ori asistentilor sociali să fie centrată pe nevoile și drepturile victimelor, pe prevenirea revictimizării și pe protejarea victimelor de fapte de violență ulterioară.

- ▶ **Ațiuni de prevenire care să vizeze inclusiv băieții și bărbații, integrate în educația de masă.** Violența sexuală nu se poate evita prin limitări adresate fetelor și femeilor (cum să nu se îmbrăce, pe unde să nu circule etc.). Felul în care este percepută masculinitatea în cultura noastră oferă adesea justificări actelor de agresiune. Este nevoie de campanii de constientizare pe termen lung, dar și de educație în școli privind violența sexuală – forme de manifestare, grupuri vulnerabile, educație pentru relații bazate pe egalitate și consimțământ.
- ▶ **Măsuri de prevenire secundară și terțiară a violenței sexuale** – inclusiv măsuri speciale pentru a împiedica infractorii sexuali de a recidiva (Art. 16 Convenția de la Istanbul).

Semnează,

**A.L.E.G. – Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen,
Asociația Femei Impotriva Violentei – Artemis,
Centrul Filia,
Asociația Front,
Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome E-Romnja,
Asociația Transcena,
Institutul Est European pentru Sănătatea Reproducerii (IEESR),
Centrul Parteneriat pentru Egalitate (CPE),
Societatea de Analize Feministe AnA,
Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO),
Grupul QUANTIC,
Asociația Pas Alternativ,
Asociația Psihosfera,
Centrul de Mediere și Securitate Comunitară (CSMC),
Asociația VIVAD**